

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două-ori 24 fl., — de trei-ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Ființa principiului de naționalitate.

IV.

Italianii din Venetia și Lombardia, asupriți din partea Austriei, puși sub tutorat și amenințați cu germanizarea, au căutat și în curând au aflat sprijin natural în învecinata Italie, și din mulțimea asupriților s'a născut unitatea Italiei libere și independente.

Va, să zică, numai *apăsarea și primejdia comună* dau naștere trebuinței și apoi și nizuinței de a se ajunge la unitate națională! Ce factor puternic a fost primejdia franceză pentru unitatea germană, e în deosebire cunoscut și n'are trebuință de explicări mai largi!

Asuprirea și subordonarea unui popor dă naștere chiar și dorinței de altcum cu totul nenaturale de a se uni politicește un astfel de popor cu popoare, deși nu de aceeași naționalitate, dar de aceeași rasă, numai pentruca să scuture jugul devenit insuportabil. Panslavismul sigur că n'ar fi putut ezercia niciodată asupra spiritelor popoarelor slave puterea, pe care o ezerciază astăzi, dacă aceste popoare slave nu erau totdeauna asuprite de popoare de altă rasă, precum asuprite sunt ele și astăzi.

În mod mult mai clar și controlabil se poate vedea dezvoltarea mișcării secesioniste, izvorită din asuprirea unui popor, la Români din monarhia austro-ungară.

Poporul acesta, cu proverbială credință față de stat și domnitor, cere aproape de un secol autonomie între marginile teritoriului monarhiei habsburgice. Dr. Jancsó Benedek face o observare potrivită când scrie, că unirea cu Roma a îndrumat spre cultură Români din Ungaria, dar „Cultura aprinde în internul omului schinteia lui Prometeu, care face din mulțimi un popor, din popor o națiune”.

Au urmat însă asuprirea, și rezultatul e, că Români din monarhia habsburgică încep acum să aștepte ajutor dela conaționalii lor din regatul român. Înainte numai cu câțiva ani, nu eră nici urmă de mișcare irredentistă la Români din Austro-Ungaria, dar alergarea după ajutor a creat o comunitate de interese între Români de aici și de acolo, și dacă asupririle nu au să încete, ideea irredentistă are să devină tot mai puternică, și în cele din urmă nu va mai putea fi stăpânită.

În Austria numai Nemții din Boemia și din Știria sunt intrucâtva accesibili pentru ideile de irredentism german. Pentruce? Și de ce tocmai Germanii acestor provincii? Germanii doresc o guvernare de sine. Dar imposibilitatea ezistentă de mai mulți ani de a avea un guvern german, mai ales însă lipsa de sistem în politica de naționalități, a amenințat pe Nemții din Boemia și Știria cu pericolul slavizării. De aci dorința de a scăpa de această primejdie prin împreunarea provinciilor germane ale Austriei cu marea — Germania!

Cea mai înaltă artă de a conduce statul e în stat polinațional și în stat unitar național aceeași, a *mulțimi elementele etnice, singurele propte ale statului, și ale face acestora prețioasă aparținerea la stat!*

În istorie ideile se dezvoltă încet, pas de pas. După marea însuflețire pentru ideile de naționalitate din anii 1840 și 1860, când nici contrarii acestei idei n'au îndrăznit să tragă la îndoială însemnătatea epocală și momentul etic foarte adânc al acestui principiu, a urmat reacțiunea, care a declarat pe scurt, că naționalitatea nu e decizătoare pentru stat, că statul e scop propriu, prin urmare nizuințele au să meargă într'acolo, ca naționalitățile să se contopească rând pe rând într'una mai favorizată. Dar aceste nizuințe, când e vorba de asimilarea și absor-

birea naționalităților, sunt și greșite și nerealizabile.

Se schimbă însă lucrul imediat, cum e vorba numai de mici frânturi străine etnice, de *enclave* mici. Principiul de naționalitate nu poate să fie nici el absolut, cum nu poate fi nici unul, ori care altul.

A da tuturor acestor frânturi mici de popor, acestor enclave, autonomie, ar fi atâta, cât a duce principiul național la absurd. Deosebirea între naționalitate și enclavă e tocmai pentru împrejurările noastre de importanță decizătoare. Tocmai cu privire la aceste enclave pot fi aplicate teoriile de asimilare. Astfel de enclave pot fi absorbite pe cale pacinică naturală de naționalitatea ce le încunjură, și vor și fi absorbite. Dar la noi a fost vorba totdeauna de chestia *naționalităților*, nu de enclave singurătice. Chestia enclavelor s'a născut din ceealaltă, numai pentru a i-se prezenta deslegarea ca imposibilă. Enclave mai mari trebuie însă să fie și ele luate în conziderare.

Audiența de Mercuri a prim-ministrului ungar Fejérváry a avut loc dela ora unu după amiază până la orele trei. Seara apoi domnul ministru-prezident a plecat îndărăt la Budapesta. Nu se știe nimic despre rezultatul audienței. Se presupune însă, că nu s'a luat nici o hotărâre finală și că baronul Fejérváry va merge peste câteva zile de nou la Viena.

Ministrul de agricultură nu a încuviințat contractul legat cu universitatea sâsească, referitor la darea în exploatare a pădurilor celor șapte județe, pentru prețul de 10 milioane coroane, plătite în 40 de ani, din motivul că guvernul a primit oferte mai mari, de 11 și 12 milioane, că taxarea pădurilor încă nu e terminată, și că vinderea pădurilor din mână liberă ministrul nu poate să o permită, ci numai pe calea licitațiunei publice

Din protopresbiterate.

Sinodul protopresbiter al Sebeșului.

Sebeș, 17 Martie n.

La 2/15 Martie a. c. s'a întrunit în Sebeș sinodul protopresbiter, în sesiunea ordinară a anului 1906.

Dela sinodul acesta comunic următoarele:

Prezidentul, protopresbiterul tractual Sergiu Medean a deschis sinodul la orele 10¹/₂ prin un cuvânt remarcabil.

Cuvântul de deschidere în reasumat a fost cam de următorul cuprins:

Dupăce arată marele triumf al bisericei noastre ordotoxe din țară obținut la 1868 când i-s'a dat autonomia și când s'a întrunit primul congres național bisericesc, și nemuritoriul arhiepiscop și metropolit Andreiu Baron de Șaguna „toată competența legislativă și administrativă a bisericii a depus-o în mâinile congresului — arată însemnătatea și binefacerile constituției noastre bisericești pentru biserică și întreagă viața noastră culturală.

Arată, că, dupăce soartea bisericii e depusă în mâinile organelor și corporațiunilor chemate la conducerea afacerilor, numai dela tresvia, hărnicia desinteresată a acelora e condiționată înaintarea și întărirea bisericii și a poporului credincios.

Arată că dela decretarea constituției bisericești s'au și realizat multe și mărețe succese de înaintare și întărire pe toate terenele, dovadă că organele și corporațiunile dela conducere au fost la culmea chemării lor.

Că constituția noastră liberală până acum n'a putut realiza succesele dorite până în cele din urmă pături ale poporului, cauza nu este a se căuta decât în împrejurarea, că poporul ținut fiind atâtea veacuri de-arândul în sclăvie și întunec, n'a ajuns încă pe totdearândul la priceperea și cunoștința ca să folosească libertatea garantată așa precum reclamă adevăratele lui interese de propășire și cultură. În unele comune poporul și acum cheltuește frumoasa libertate constituțională pe lucruri nefolositoare, ambiții trecătoare și certe personale.

Când poporul va cunoaște și va fi convins că interesele sale de înaintare re-

FOIȘOARĂ.

Viața și domnia lui Barbu Dimitrie Știrbei, Domn al Țării-românești.

De N. Iorga.

(Fine.)

O comisie studiază legea rurală, care eră destul de grea în Regulamentul organic, dar membrii comisiei nu se puteau înțelege. Atunci Domnul făcu să învingă părerea sa: țărani să se poată strămuta liber, „păstrându-se anumite îngrădiri de legi și regulamente”, și să facă învoială slobodă cu stăpânii moșiei. Știrbei ținea să schimbe și legea șoselelor, făcând să simțească greutatea ei boerii și sătenii de-o potrivă. Aceasta însă n'a putut-o face decât într'o „formă îndulcită”.

Unii, cari au urmat dupăce fusese Știrbei oarecum ministru de instrucție, au stricat multe orândueli bune ale acestuia referitoare la învățământ, deci Vodă cel nou s'a pus să-și continue opera sa, călăuzit de aceleași principii practice sălătuase: „Instrucția trebuie să fie națională, să mulțamească nevoile deosebitelor

clase și să păstreze culoarea locală”. Limba latină, în școalele secundare a învins „spiritul parisian”, căruia i-s'a făcut totuși un loc de cinste în „școala de lux”.

Știrbei s'a nuzit să facă rânduială în toate domeniile, în cari lucruse oarecând ca ministru, și intrucât n'a izbutit, vina e mai mult a împrejurărilor. El „a cheltuit neconținute silinți” pentru europenizarea orașelor, pentru stăpîrea abuzurilor funcționărești, pentru îmbogățirea visteriei, — pe când trebuia să se teamă de pretențiunii domnești, cari nu și-au perdut speranța într'un viitor norocos, și de acțiunea revoluționarilor din 48, cărora nu le-a îngăduit să intre în țară. Dar ziarelor străine se pare că nu li-s'au deschis porțile principatului muntean, afară poate de foile ardeleni din Brașov și de cele din Moldova. Iar în Țara-românească eșiau numai două foi românești, un jurnal ecleziastic de scurtă durată, și două ziare străine.

Scurta domnie de 7 ani a lui Știrbei n'a avut norocul să se urmeze fără întrerupere. În 1853 Rușii cer dela Turci unele lucruri, a căror împlinire știau că n'o să vie. Astfel s'a început războiul dela Cri-

mea. Rușii ocupă din nou principatele. Domnul muntean pentru Turci nu mai eră Domn legitim, Muscalii i-au dat să înțeleagă, că poate pleacă, deci „în astfel de împrejurări domnia eră moralicește imposibilă”. Atunci Știrbei a părăsit țara, în Octomvrie, mergând la Baden, lângă Viena, și așteptând desfășurarea întâmplărilor. Acestea s'au urmat repede, cu biruință la început și cu înfrângerea la urmă a Rușilor. În Muntenia locul ostașilor Țarului îl ocupă Turcii, apoi Austriacii. Comandantul acestora era Italianul Coronini, și tot Italiani erau 4.000 de soldați, încât ziarul german din București scria: „Dela împăratul Traian, ale cărui legiuni, cum se știe au ocupat țările Dunării-de-jos, n'au mai călcat trupe italiene în Dacia de odinioară, care e Moldova și țara românească de atunci”.

După străinii aceștia hrăpăreți venia în capitală, în Septemvrie viitor, Barbu Dimitrie Știrbei, și păgânii s'au îngrijit să nu fie primit prea călduros. O impresie justă și frumoasă a acestei primiri dă tot ziarul german: „o adevărată serbare de familie, ca părinți ce se întorc acasă”. Numai că în familia aceasta ave-

s'o duca foarte greu cu Turcii, dar mai ales cu Austriacii, și împrejurările acestea nimiceau avânturile de dinaintea anului 1853.

Dar războiul se întorcea tot mai mult în contra Rusiei și se putea prevedea, că vor veni schimbări hotărâtoare. În fața acestora Știrbei și-a lămurit punctul său de vedere în mai multe memorii, din cari îl vedem Român și în senzul cel nou și mare al cuvântului.

El susținea, că Sultanul să rămână „protector”, fără ingerință însă. Ear' dacă nu s'ar socoti aceasta ca o rușine pentru Turci, ar fi foarte folositoare o alianță a lor cu principatele, fiindcă s'ar dobândi „o nouă garanție pentru integritatea și independența Imperiului otoman”. Altădată propune, ca principatele să formeze teritor neutru și inviolabil, ear' Domnul să fie din aceeași familie. „Pentru a fi totuși interpretul credincios al opiniei publice, trebuie să adăugăm, că dorințele unanime ale Valaho-Moldovenilor chiamă unirea celor două principate sub un singur cap, chiar dacă aceasta ar trebui să fie luat din una din familiile principale din străinătate, — ceeace ar cruța cu adevă-

clamă să fie desinteresat, să nu se certe din considerațiuni personale, și ambițiuni și foloase trecătoare, că cine să fie aleși în comitetul și epitropia parohială, s'au chiar preot și învățător, ci la fiecare loc va pune totdeauna pe cel mai vrednic și mai calificat, care dă garanță deplină, că oficialul ce i-se dă nu-l privește numai de o realizare a ambiției și foloaselor lui personale, ci va lucra desinteresat și numai pentru înaintarea bisericii și fericirea poporului, când poporul și noi toți, vom fi convinși, că în împrejurările, în cari trăim biserica e singurul nostru scut de scăpare și în jurul acesteia vom pune toată capacitatea și toată activitatea noastră, în jurul bisericii vom grămădi toate puterile noastre și tot bunul nostru, ca pe aceasta să o facem cetate tare, precum vedem că au făcut și fac și alte neamuri, atunci și numai atunci avem garanță deplină, că se vor revărsa belșug asupra noastră succesele garantate prin constituția noastră liberală.

După deschidere a urmat verificarea deputaților aleși pe noul period. S'au verificat 34 dintre cari prezenți 30 deputați.

Din raportul general al protopresbiterului despre starea tractului cu finea anului 1905 remarc următoarele date:

Numărul preoților 35. Nici o parohie vacantă.

Numărul sufletelor 33885. Creștere 179. Ceti și serie știu 13705. Creștere 552.

Căsătorii au fost 206, toate încheate cu binecuvântarea bisericii. Concubinate au fost 59, mai multe cu 1 decât în anul precedent.

Edificiile bisericesti sunt în stare bună afară de cele din comunele Tărtăria, Cioara, Berghin, Ohaba, Daia și Pianul-de-jos, unde sunt slabe și neglijate.

Școale au funcționat 25 cu 50 de învățători. Dintre învățători au fost 35 definitivi și 15 provizori, 41 calificați și 9 necalificați. Numărul învățătorilor definitivi a crescut cu 8 și al celor calificați cu 4.

Numărul elevilor a fost: în școala de toate zilele 3175, în școala de repetiție 1173, la olaltă 4348.

Edificiile școlare sunt în stare necesar corăzpunzătoare numai în comunele: Laz, Petrifalău, Pianul-de-jos, Tărtăria și Berghin.

Administrarea averilor bisericesti e normală și rațiociniile în ordine.

Starea averilor bisericesti se prezintă astfel:

I. Curat activă:

A. Protopresbiterat. Realități 1547.61 cor. Bani 56038.40 cor. la olaltă 57586.01 coroane.

B. Comune bisericesti: Realități 5720 cor. Pământuri 50406.36 cor. Drepturi 59069, cor. Bani 160,110.36 cor., la olaltă 275,305.72, cor. Suma 332,891.73 cor.

II. Edificii și utensilii: Bisericești, 300420.14 cor., școlare, 201,722.63 cor., la

olaltă 502,142.82 coroane. Suma totală, 835,034.55 cor.

Dupăce s'au luat dispoziții față de concubinate și față de edificiile bisericesti și școlare necorăzpunzătoare, sinodul la propunerea comitetului a decis modificarea §-ului 2 din statutete fondului protopresbiterat, referitor la destinațiunea fondului, care cu finea anului 1905 s'a urcat la suma de 51.000 cor.

După statutele vechi destinațiunea fondului era, ca cu timpul, când va fi crescut fondul de ajuns și se va putea, să se deschidă în Sebeșul săsesc o școală medie română gr. ort.

Fiind sinodul convins, că după dezvoltarea lucrurilor din țară și măsurile de restricțiune față de școalele naționalităților, cari an de an se opresc, — scopul amintit nici când nu va putea fi realizat; și dupăce promovarea intereselor culturale confesionale și naționale din protoprezbiterat se poate ajunge și pe altă cale și chestiuni actuale și foarte urgente reclamă acum ajutorul fondului, — sinodul a modificat § 2, decretând ca menițiune a fondului: dotarea protopresbiterului, ameliorarea dotațiunii preoților și învățătorilor din protoprezbiterat, cu deosebire în cazurile, când aceia fără vina lor și fără ca autoritatea bisericască să-i fi aflat vinovați — își perd întregirea dela stat; și ajutorarea școalelor confesionale gr. or. din protopresbiterat.

La anul 1895 sinodul a fost proiectat zidirea unei case protopresbiterale și a inițiat un fond în scopul acesta. Dupăce fondul acesta acum de 7000 cor., pe lângă alimentările de până acum crește prea încet; iar împrejurările locale și întărirea noastră pe toate terenele față cu conlocuitorii sași, reclamă ca cât mai în grabă să se zidească și casa tractuală, — sinodul a votat pentru acest fond pe zece ani o proviziune anuală de 2000 cor., împărțită asupra fondului protopresbiterat și asupra comunelor bisericesti.

Cu aprobarea rațiociniului pe 1905, votarea bugetului pe 1906 și alegerea membrilor în comitetul și epitropia protopresbiterală pe periodul 1906—1908 agendele sinodului au fost terminate. X.

Sinodul protopresbiterat în A.-Iulia.

Poiana, 18 Martie n.

Sinodul protopresb. s'a întrunit în ședința sa ordinară la 2/15 l. c. în Alba-Iulia.

Avându-se în vedere principiul, că orice lucru dacă nu e urmat de binecuvântarea lui Dumnezeu nu ajunge la bun sfârșit, membrii sinodali au azistat în corpore la „Invocarea Duhului Sfânt“.

După terminarea acestui act au mers la școala gr. or. din Alba-Iulia-oraș, locul destinat pentru ținerea ședinței.

Intrându-se în ordinea de zi, președintele rostește vorbire de deschidere

Cuvântul acesta fiind o expunere purceasă din o adâncă cugetare, îl public în întregime dupăcum urmează:

regeneratorul lui, începătorul unei ere nouă. Astfel vei răspunde încrederei ce a pus-o în Măria Ta, precum și înaltei voastre misiuni, pe care v'o înseamnă degetul lui Dumnezeu.

Să dai voie, Măria Ta, unui veteran al cauzei românești, a fi și el unul dintre cei dintâi, cari să-ți facă omagiu, și să cheme din adâncul inimii binecuvântările Cerului asupra capului vostru sfințit.

Dacă aș fi mai tinăr, aș fi căutat cu nerăbdare cinstea de a dă, cel dintâi exemplul devotamentului față de Măria Ta; dar fiii mei mă vor înlocui pe lângă Măria Ta prin servicii pline de râvnă și de credință. Poți să te razimi pe sentimentele lor de cinstă și de loialitate, cari sunt inerente Casei noastre“.

Sunt cuvintele lui Știrbei, în „anul de criză 1866“. Fiilor săi le recomandă observarea „religioasă“ a constituției celei nouă, și să ajute „în chip nobil“, ca și ori ce Român de inimă, pe noul stăpân.

După ce și-a făcut acest testament politic, Știrbei a murit în primăvara anului 1869, în Nizza, dar osemintele i s'au adus într'un sat de lângă București.

„On. Sinod! Domnilor și fraților! Nu o adunare simplă de regulament dictată spre ascultarea de rapoarte și contribuire la exhaustarea punctelor din programul deja stabilit, aș dori eu ca să se socotească întrunirile noastre în sinoadele protopresbiterale! Un punct mai înalt, mai ideal, nescriș pe hârtie în ordinea de zi, dar care pentru aceea covârșește și cuprinde în sine pe toate cele scrise, trebuie să ne închipuim, că este însemnat în programul de lucrare al acestor sinoade. E punctul, după care venirea la sinod trebuie să fie privită de către fiecare membru din cler și mirean, ca o pelegrinare plăcută și pioasă, din intimă convingere făcută spre a fi părtăș la praznicul anual al constituției noastre bisericesti și prin el la comemorarea vrednică a numelui marelui ei autor! Da. Pentru că dacă avem aceeași avem astăzi în biserica noastră, odinioară cea mai lipsită și mai umilită în această țară; și dacă stăm acolo unde stăm cu aceeași biserică, odată cea mai prigonită și mai dezconsiderată dintre toate, cine nu înțelege și nu cunoaște, că numai și numai din aceea binecuvântată constituțiune, numai și numai prin aceea fericită dispozițiune a ei, în sensul căreia chemați și puși sunt alături de cler și mirenii spre a îngriji de soarta aceleia — s'a ajuns la bunăstarea ei materială și morală de astăzi! Iar judecata înțeleaptă asupra acestui lucru, care se impune oricărui membru cugetător, când pleacă la sinod, oare nu-i spune, nu-i toarnă în inimă convingerea, cumcă în adevăr cinstită, praznicul prea vrednic e adunarea la care se silește a lua parte?!

Pentru că în adevăr, nu știu dacă a-ți meditat vreodată asupra lucrului, iar la aceste sinoade potrivit e într-o parte prielul de a medita, unde ar sta oare biserica noastră drept credincioasă din această patrie, dacă nu ar fi avut aceea constituție, aceea lege, care o posedă? Ce s'ar fi ales din naia ei, menită a pluti tot prin valuri grele și dușmănoase, dacă la conducerea ei nu s'ar fi angajat, pe lângă cler și brațele vâjnoase ale mirenilor?

E greu și nesigur răspunsul fără îndoială având de bază numai închipuirea. Dar totuși din compararea semnelor vremurilor ce se urmează tocmai în zilele noastre și din cunoașterea situațiunii altor biserici putem mult deduce și și mai mult învăța!

Căci ce socotiți, domnilor și fraților! Oare vandalica și desgustătoarea expedițiune de spargere a bisericilor, ce tocmai acum se întreprinde în Franța cea vestită s'ar fi cutezat a se pune la cale și s'ar fi putut ezeceata și numai un pas, dacă soarta acelorăși biserici ar fi direct și prin express mandat încredințată purtării de grijă și apărării și a mirenilor pe lângă cler? Nu aflați, că s'ar fi pus zid în fața bisericii toți fii mirenii, alături de preoți pentru a opri necinstirea ei, căreia i-a ales și angajat în mod solemn de a o apăra și

feri de orice stricăciuni? Dar nu sunt aleși și nu sunt angajați la așa mirenii, bunăoară cum sunt la noi deputații sinodali de toată categoria și astfel se vede, că nici nu se simt îndemnați de a sări întru apărarea bisericii, ci privesc indiferenți la jocul macabru a lui Anticrist, ce-și face cursul înainte, spre rușinea și scandalizarea creștinătății, mai ales pentru forma cum ezeceută acel joc.

Dar apoi biserica reformată cu toate ramificațiile ei, cum credeți, că s'ar fi putut înființa și susținea în fața trufăului și puternicului papism, din sinul căruia se desfăcuse, când acelaș papism plin de cea mai neagră ură și răsbunare pornită asupra ei, cele mai infernale torturi de inquizițiune, cele mai îngrozitoare mase de extirpare, ca cele din noaptea Sf. Vartolomeu și toate mijloacele de nimicire pe întreaga linie puse în aplicare în războaie continue până la 30 de ani, cum repet, socotiți, că s'ar fi putut susține, dacă soarta aceleiași biserici ar fi fost încredințată numai preoților ei și, nu ar fi dat mână de ajutor și mirenii constituiți în așa numitul episcopat extern, spre deosebire de episcopatul intern, care-l formează preoțimea? Cu tactica aceasta înțeleaptă însă, de apărare comună susținută de către preoțime, ca episcopat intern și și de către mireni ca episcopat extern cum i-se zice, biserica a rămas biruitoare în toate grelele lupte, iar papismul a rămas în rana primită și rușinat.

Iată domnilor și fraților, din istorie pilde, prea eloquent grăitoare despre marea însemnată și nestimată preț ce-l are o constituțiune cum e și a bisericii noastre, care încă și are instituit la conducerea și apărarea ei, pe lângă episcopatul intern al preoților și episcopatul extern al mirenilor! Iată explicarea tainei despre existența și progresul atât de îmbucurător al bisericii noastre numai în câteva decenii, și iată în sfârșit semnul într-o care și de aci înainte vom putea birui toate greutatele și ueltilile vrămașei! Să nu devaloreze deci nici decât și nici în o împrejurare nimenea din noi prețul cel mare al constituției noastre fericite, ci umăr la umăr, preoți și mireni s'o apărăm ca ochii din cap și prin armonica conlucrare să o îndeplinim în toată extensiunea ei, convinși fiind că ea ne garantează existența și înflorirea bisericii și prin aceea a neamului însuși.

În armonie și iubire deplină să lucrăm deci și de aci înainte la bunăstarea și înaintarea bisericii noastre, căutându-i și apărându-i cinstea și vaza cuvenită, noi cei de aci pentru tractul nostru și alții din alte centre pentru tractul lor, ca astfel din toate părțile de jos ale bisericii noastre să se justifice marea cinstă și vaza, care de aci înainte și mai mult o impune țării și lumii marea catedrală din Sibiu, și care în timpul cel mai apropiat va fi predată destinațiunii sale sublimă!

Cu acestea ședința sinodală o declar deschisă“.

Constatându-se prezența a lor 22 membri, se procede la constituirea biroului. Ca notar al ședinței se alege preotul C. Suciș, iar ca membrii verificatori parohul Fl. Rusan și avocatul R. Patița.

Având a se face verificarea membrilor aleși pe noul period de 3 ani se alege o comisiune verificătoare în persoanele membrilor: Iliescu, Lobonț și Crișan.

Comisia aceasta studiind actele și aflându-le în bună ordine propune verificarea membrilor aleși.

Presidiul dă cetire raportului despre starea protopresbiteratului în anul expirat.

Raportul și-l împarte în 3 capitole: I. Afaceri bisericesti. II. Afaceri școlare și III. Afaceri epitropesti.

Capitolul I. ne scoate la iveală faptul îmbucurător, că în decursul anului expirat parohiile rămase vacante în număr de 3 sau și întregit.

Numărul familiilor ni-l prezintă în sumă de 6349 cu un scăzământ de 58, ceea ce se explică prin emigrările la America.

Numărul sufletelor a fost la finea anului 31.064, o creștere de tot mică, abia

rat o țară ce a suferit atâta de încercările alegerilor și prefacerilor“. Frumoasă cinstă a sufletului acestui Voevod!

Dar sfârșitul domniei reglementare se apropia, ueltilirile dușmanilor personali prindeau la Turci, deci în Iunie 1856 Știrbei anunță țării, că după „șapte ani, cari n'au fost decât o singură criză lungă“, lasă puterea în mâinile ministerului său. În locul său a fost denumit Caimacam, câteva zile în urmă, Vodă Ghica. Triumfau inimicii.

Curând după această dată a urmat unirea principatelor și domnia lui Cuza. Fostul Domn nu s'a mai amestecat, personal în politica țării. Însă după detronarea celui curajos ofițer, sub care Românii au văzut realizat în parte „visul neimplinit, copil al suferinței“, Știrbei ar fi dorit să vadă pe tronul românesc pe unul dintre copiii săi. Dar a fost ales Carol de Hohenzollern, care a primit următoarea scrisoare foarte frumoasă:

„Măria Ta!

Țara mea ți-a încredințat acum soarta ei.

Un popor crud încercat vi se oferă și vă ia drept șef. Fii, Doamne, părintele,

DI Iorga încheie cartea a doua despre domnia și viața lui Știrbei cu poziția aceasta: „Faptele lui, fericite sau greșite, pornite însă totdeauna dintr'un gând prielnic țării și săvârșite totdeauna cu un braț harnic, sunt acele cari cu nepărtinire și întrebuintarea a multor izvoare, s'au povestit aicea, — înainte de toate pentru că un popor trebuie să cunoască totdeauna adevărul asupra trecutului său“.

Aceste memorii mai aduc nește anexe și excursuri, folositoare prin multe și variate lucruri, cari — ca acele despre școale — trebuie să intereseze pe orice om cu tragere de inimă către știința românească.

Ioan Paltin.

Vorbe înțelepte.

Pasiunile sunt pentru natura ome-nească aceea ce sunt vânturile pentru corăbii. Omul lipsit de pasiuni e o nulitate. Dar omul trebuie să știe stăpâni pasiunile, întocmai cum stăpânește corăbierul vânturile. Pe corăbier vânturile, pe omul cumințe pasiunile, bine dirigate, au să-l ducă la mal, la fericire.

cu 30 ca în 1904. Cari știu serie și ceti sau pus cu totul 7317, deci aproximativ 23 %.

Căsătorii s'au încheiat față de 1904 cu 39 mai puține. Numai civile 2, o scădere față de 1904 cu 2.

Căsătorii mixte au fost 35, egal cu anul precedent.

Conviețuirii ilegale au fost 126 cu 5 mai multe ca în anul precedent.

S'au născut copii 1042 legitimi și 55 ilegiti. Legitimi au fost mai puțini cu 91, ilegiti cu 23. Cu totul scăzământ 114.

Au murit 771, un scăzământ cu 50 față de anul precedent.

Treceri religioase la noi 11, dela noi 3.

Incât privește edificiile bisericesti față de trecut se constată un progres.

Trecând la afacerile școlare neaduceraportul la cunoștință, că în anul expirat au funcționat 33 școli cu 36 puteri didactice. Învățători calificați și definitiv 22, provizori 7 și tolerați 7.

În firul raportului să constată și excepționarea mai multor edificii școlare.

Cât privește examenele ne prezentă un spor multămitor.

Salariile învățătorilor încasându se în mod greoi și neregulat în mai multe comune, șeful tractual ne îndeamnă a stăru pe lângă sanarea acestui rău.

La unele comune se constată și lipsa de cărți școlare.

Ajutoare de stat s'au dat la 13 comune.

Școli comune cu gr. cat., dar purtând caracterul gr. or. avem 8, iar 2 de caracter gr. cat.

Școală de stat se află în Vurpăr, iar comună în Cârna.

Ne arată apoi locurile unde sunt stațoriți cateheți.

Copii obligați a cerceta școala au fost dela 6—12 3454, cu 27 mai mulți ca în 1904. Dela 12—15 au fost 1350, mai mulți cu 145 ca în anul premergător.

Au cercetat școala dela 6—12 băieți 1703, dela 12—15 ani 256. Cu totul 2088 cu 82 mai puțin ca în 1904.

Preparanți din tract sunt 6.

În ce privește afacerile epitropești se constată manipulare corectă și în ordine.

Terminându-se cetirea raportului se ia cu plăcere la cunoștință.

Se dă cetire rațiociniului pe 1905. Cuprinzând în sine receririle necesare se aprobă.

Cu această ocazie se votează și bugetul pro 1906.

Urmând la rând alegerea comitetului și a epitropiei pe noul period se alege o comisie de candidare.

Lista compusă cuprinzând în sine bărbații cei mai de valoare ai tractului, se primește fără obiecțiune.

Exhauriându-se ordinea de zi ședința sinodală după o desbatere de 2 ore și jum. se declară închisă.

La cuvântul de încheiere al șefului tractual I. Teculescu, în care mulțamește membrilor sinodali pentru participare și interesul dovedit, răspunde preotul Ilescu, scoțând în relief devotamentul, zelul și stăruința de fer a presidiului în munca spre propășirea tractului. Ii dorește mulți ani de activitate în sfera aceasta.

Alex. Băieșan
preot.

Conferențele învățătoresți.

Convocare.

Învățătorii din cercul XI, constător din protopresbiteratele Lupșa și Turda se convocă la conferența, ce se va ține în 6 și 7 Aprilie st. v. a. c. în școala gr. or. din comuna Lupșa, în urma dispozițiilor cuprinse în circularul Preaven. Conzistor din 3 Februarie 1906 nr. 85 școlar.

Programul lucrării:

Teme teoretice.

1. Desteritățile tehnice, de Laurențiu Curea, învățător în Turda.

2. Gimnastica în școala populară, de Ioan Pârva, învățător în Poșaga de jos, și Simeon Lazar, învățător în Agârbiciu.

3. „Organizarea școlărilor economice de repetiție cu indicarea mijloacelor pen-

tru susținerea aceloră temă dată de Preaven. Conzistor. Această întrebare va forma un obiect de discuție generală, deci se impune ca deobligătoare pentru toți învățătorii.

4. Ocupațiile private ale elevilor de Ioan Moldovan, învățător în Vidolm.

Lețiuni practice.

1. Predarea unei cântări de Vasile Jina, învățător în Valea Geogelului.

2. Încercinarea sfântului apostol Pavel de Lazar Chirilă, învățător în Muncel.

3. Tabela de înmulțire nr. 9 de Ioan Popuța, învățător în Bedeleu.

4. Descrierea mesei, lecție practică din limba maghiară, de Ioan Pascu și Sebastian Ceapa, învățători în Lupșa.

Înainte de începerea conferinței se va celebra serviciul divin, împreună cu chemarea duhului sfânt în biserică gr. or. din Lupșa la orele 8 a. m. în 6 Aprilie st. v., la care au să participe toți învățătorii.

Sibiu, 8 Martie v. 1906

Dr. Petru Șpan
comisar conzistorial.

NOUȚĂȚI.

Maiestatea Sa, domnitorul nostru, va petrece și vara anului acestuia mai mult la Ischl. Până în Iunie stă la Schönbrunn, apoi merge la Ischl. În 25 Mai va lua parte la defilarea trupelor în Királyhid. În April va umbla regulat la călărit. În Septembrie va lua parte la manevrele, ce se vor ține în Silezia. În 8 Sept. se va întoarce la Viena, iar în 10 Sept. va fi de față la manevra de mare în Pola.

Dela curtea română. Plecarea suveranilor români în străinătate e fixată în mod definitiv pentru Duminecă. Maiestățile Lor, Regele și Regina României, vor pleca din București la orele 2 d. a. cu tren special și vor ajunge Luni la Viena, Marți pleacă mai departe la Zürich, ear' de aci se vor duce la Lugano.

Conferențele despărțământului „Asociațiunii”. Aducem la cunoștință celor interesați cumcă din cauze neatârătoare de noi, conferența ce era să se țină acum Duminecă în 12/25 Martie a. c., să amână pe Duminecă viitoare. Așadar proxima conferență va fi în 1 Aprilie st. n. după amiază la timpul obicinuit. Despre conferență și subiectul ce va tracta vom în cunoștința publicului nostru în cursul săptămânii viitoare. *Biroul despărțământului.*

Alegeri municipale. În cercul electoral III al orașului Sibiu sunt de ales doi membri în reprezentanța municipală a comitatului Sibiu, și anume, unul pe 5 ani, unul pe 2 ani. Terminul de alegere e pus pe 4 Aprilie n. Locul de alegere e sala de ședințe din casa sfatului (casa orașului). Începutul votării la orele 9 dimineața, încheierea la orele 4 d. a.

Deputați sinodali. Completăm lista deputaților mireni aleși pentru sinodul arhidiecezan pe noul period de trei ani astfel: În cercul Câmpeni au fost aleși domni Dr. Vasile Preda și Dr. Zosim Chirtoș, advocați în Câmpeni, iar în cercul Zorand domni Dr. Pavel Opriș, director și Dr. Ioan Radu, profesor la gimnaziul din Brad.

Episcopie sârbească în America. Ziarele maghiare scriu, că în America va fi înființată în curând o episcopie gr. ort. sârbească, pe seama Sârbilor aflați acolo. Pentru demnitatea de episcop e luat în combinație Arhimandritul *Dadovci*, care și-a câștigat mari merite prin organizarea de comunități bisericesti gr. ort. sârbești pretutindenea în America. E adecă născut și crescut în America, dar părinții săi sunt originari din Ungaria. Studiile și le-a făcut la Kiev. Pe patrioții noștri îi supără că noua episcopie sârbească nu va fi pusă patriarhiei din Carloveț, ci metropolei din Belgrad, ori apoi celei din Muntenegru.

Rosă albastră. Unui grădinar iscusit din America i-a succedat să afle modalitatea prin care se poate câștiga culoarea albastră pe seama roselor, lucru cu care și-au bătut mult capul și alți grădinari, din Europa, însă până acum fără rezultat. Știrea a fost primită cu mare bucurie din partea tuturor amatorilor de rose.

Nepoata domnitorului nostru, princesa Elisabeta Windischgrätz s'a însă născut bine. În zilele viitoare va părăsi sanatoriul și la dorința espresă a Maiestății Sale va petrece mai mult timp la Schönbrunn până se va restabili deplin.

„Saskör” disolvat. Ministrul de interne Kristóffy a disolvat clubul partidului koșutist numit „Saskör” din cercul IV din Budapesta, pe motivul că acest club s'ar fi pus localul la dispoziție intrunirilor de caracter politic. În contra conducătorilor s'a pornit cercetare.

Conferința din Algeziras e pe sfârșite. Germania a cedat pretenziunilor Franței, după ce a decurs o târguială lungă între Berlin și Paris și în zilele viitoare probabil se va încheia și protocoalele vor fi subscribe.

Semne triste. În statistica emigranților spre America în săptămâna trecută locul de frunte îl ocupă țara noastră. Au emigrat în săptămâna trecută 5240 de oameni din Ungaria. Între aceștia sunt 1143 Maghiari 2279 Slovaci, 732 Șvabi, 860 Croați și 226 Români. Emigrarea ia proporții tot mai mari și mai îngrijitoare.

Director împușcat din greșală. Cetim în foile din România această întâmplare tristă: Țigani I. Călin, I. Bogdan și V. Gh. Turcău, deținuți în arestul preventiv din Huși pentru furturi, au încercat Marți seara pe la orele 11 să fugă. În acest scop au îndoit gratiile de fier dela fereastră, prin ajutorul unei scânduri dela pat și făcând loc au sărit în curte. În timpul când voră să sară peste zid sentinela postată lângă zid i-a văzut și a dat alarmă. Întreaga gardă a venit imediat și a început urmărirea lor. Directorul penitenciarului Alecu Ghișescu, auzind zgomotul, veni tocmai în acel moment spre soldații, cari urmăreau pe țigani. În învâlmășeală și cum soldații trăgeau focuri, un glonte a lovit pe director în frunte, și acesta a căzut mort pe loc.

Osămintele lui Traian. Arheologul Boni, care conduce săpăturile din forul roman, a descoperit în fundamentul colunnei lui Traian chiliuța în care, amintește Eutrop și Diocassiu, s'ar afla osămintele lui Traian într-o urmă de aur. Săpăturile se continuă cu un zel deosebit.

Duel pe stradă. Un proprietar din București O. Sava a publicat în „Secolul” mai mulți articoli vehemenți la adresa administrației poștelor. D. Flechtenmacher, director la telefon, a cerut satisfacție, ceea ce Sava n'a voit să-i dea. Duminecă s'ar afla întâlnit pe bulevardul Elisabeta, unde Flechtenmacher a atacat pe Sava, dându-i câteva lovituri de baston. Sava a scos revolverul. Contrarul asemenea și fără ca publicul mult ce era de față să-i poată împede ca au tras amândoi câteva focuri. Flechtenmacher a fost rănit greu de trei gloanțe. Sava a fost deținut.

Batae în camera italiană. Doi deputați italieni Arigo și Fulci au ajuns de s'au încăerat la batae în parlament Arigo l-a atacat pe soțul său. Fulci fiind însă mai voinic la trântit la pământ și i a tras câteva lovituri cu băta peste cap.

Rugare. Număroșii morboși și reconvașcenți, cari și de prezent se află în spitalul civil din loc „Francisc-Iosefin” și cari în urma asprelor vânturi, ce băntue, sunt siliți a stă închiși în odăi, își exprimă adeseori dorința după îndeletniciri spirituale în zilele lor de dureri. Din nefericire însă spitalului nu-i stau la dispoziție mijloacele necesare de a face posibilă pacienților gustarea unei lecturi bune, care cultivă deopotrivă spiritul și inima și alina durerile. Dreptaceea adresez rugare către prietini și binevoitori bolnavilor, cari apreciază această dorință a lor, îndeosebi mă adresez către toate reuniunile de lectură, către librăriile din loc și depărtare, ca să pună la dispoziția pacienților cărți de cetit (în toate trei limbile patriei), cari distrag și cultivă. Tot astfel vor fi bine primite ziare și reviste. Biblioteca stă sub conducerea unui medic și împărțirea cărților la bolnavi o îngrijesc surorile de caritate. Donatorilor de până aci le aduc în numele pacienților sincere mulțămite: astfel conducătorilor ziarului „S. D. Tagblatt”, „Caffée Hermann” domnii Martin Schuster, director, Frideric de Sachsenheim, preot, Dr. Adolf Schullerus, Dr. Winterstein (Cassel). Cărțile și ziaarele donate rog a le preda portarului dela spital, Dr. Sachsenheim.

Eötvös Bálint, fost deputat koșutist, avocat în Budapesta și fiul lui Eötvös Károly, a fost deținut Marți noaptea. Fusese judecat la 3 ani temniță pentru înșelăciune. Procesul s'a înnoit, iar Eötvös a înduplecat pe un prețin ca să-i fie martor fals. Aceasta s'a descoperit și de aceea a fost pus la răcoare.

Cinci milioane în mare. În apropiere de New York s'a cufundat în zilele trecute un vapor mare, care ducea marfă în valoare de 5 milioane coroane. Furtuna l-a izbit de o stâncă și vaporul s'a zdrobit. Personalul și călătorii au scăpat.

Oamenii cei mai sănătoși. Un medic din Canada a studiat întreaga omenime și a aflat că cei mai sănătoși oameni sunt eschimoșii. Aceștia trăesc mai mult cu pește și ulei și afară de reumă ei nu cunosc altă boală. La ei aerul este totdeauna curat și boale de pept nu se pomenesc. Picărele le sunt slabe fiindcă umblă puțin, mai tari le sunt brațele, ceea ce provine dela vâslitul cel mult.

Unsoarea de pește a lui Zoltán nu e amestecătură, ci e curată, transparentă, galbin-aurie, fără gust și miros, pentru ce se ia bucuros atât de copii cât și de oameni în vârstă. Unsoarea aceasta se bucură de trecere și pentru puterea ei nutritivă și mistuirea ușoară. Sticla cu 2 cor., în farmacia producătorului Béla Zoltán, Budapesta, V Szabadságtér, și în alte farmacii.

Tata anarhiștilor. În New-York a murit în zilele aceste un vestit anarhist Ion Most, în vârstă de 60 ani, care pentru scrierile sale de un caracter deosebit de războinic a fost numit tata anarhiștilor.

La neurastenie și nervozitate face servicii însemnate somatosa ca mijloc auxiliar pe lângă mănecarea naturală. Promovează apetitul și întărește întreg organismul. Somatosa cea nouă, fluidă, samănă la gust cu un buillon bun și este luată bucuros și de cei mai grei bolnavi.

Soț fericit. Bucuria și norocul pădurarului Stefan Bauc din Gordișa, comit. Baranya, a nimit cu drept cuvânt întreg jurul. Femeea lui era atât de bolnavă, în cât nici el nu mai credea că va scăpa. Dar scrisoarea lui merită să o reproducem aci cuvânt de cuvânt. El lauda cea mai frumoasă, ce se poate da crucii electromagnetice nr. 86967 R. B., care a vindecat până acum atâtea zeci de bolnavi de nervi. „Dlul A. Müller Budapesta, V, Vadsz-utca. 42/V. Iți sunt dator cu cea mai sinceră mulțămită pentru uimitoarea putere a crucii duple electro-magnetice nr. 86977 R. B., cu care ai surprins lumea. Aparatul dtale electric merită să ajungă la renume, căci mântue lumea de durerile boalelor de nervi. Sute și mii de mulțămite, dl. Müller. Iți poftesc din adâncul inimii, ca Dzeu să te țină mulți ani fericit și mulțămit. În 8 August 1900 erau durerile reumatice ale soției mele, atât de mari, că nu se putea nici întoarce în pat. Ți-am scris iute dtale și am primit aparatul cu 3 florini. Trei zile l'a purtat și după 3 zile s'a sculat soția mea singură din pat. Cu bucurie am privit la efectul aparatului și femeea mea în scurt timp s'a însănoșat pe deplin. De aceea îndemn cu căldură pe toți cari sufer de vre'o boală de nervi să cumpere această cruce. Recunoscător Stefan Bauc, pădurariu. Gordișa, (comit. Baranya).

Poșta redacției.

Iena. Adresa s'a îndreptat. Lucrarea s'a primit și va fi publicată. Așteptăm continuarea promisă. Adresa cerută e următoarea: Birkis (posta în loc) Ungaria.

Dlul I. B. în C. Surduc. O discuție pe tema indicată nu putem deschide, din motivul, că chestia e foarte clară. La scrutiniu vin prezentate numai protocoalele de alegere din diferitele comune bisericesti, nu și listele electorale, cari n'au nimic a face cu scrutiniul. Dacă unele protocoale de alegere sunt defectuoase, colegiul de scrutiniu le poate respinge. Dar respingerea protocolului electoral, pe motivul, că lista electorală n'a fost scrisă de bărbații de încredere, cum scrii, că s'a întâmpat, n'a fost de loc corectă, pentru că, accentuăm de nou, lista alegătorilor n'are ce căuta la scrutiniu. Bărbații de încredere duc cu ei și predau comisarului numai protocoalele electorale, subscribe și sigilate, așa cum prescrie statutul organic în §-ul 91 litera g.

Nr. 1903/906 tkvi.

Traducere.

Publicațiune.

In urma comasației cartea funduară a orașului Nagyszeben se va schimba conform ordinațiunii normale nr. 2579 din 1869, îndeplinindu-se prin aceasta totodată — privitor la toate acele realități, la cari art. de lege XXIX din 1886, XXXVIII din 1889 și XVI din 1891 dispun inducerea dreptului de proprietate al posesiunii faptice — procedura normată în art. de lege XXIX din 1892, în legătură cu îndreptarea inducerilor în cartea funduară.

In scopul acesta se începe autenticarea preparatelor pentru transformare și procedura la fața locului în Nagyszeben (casa sfatului, etaj), la 18 Aprilie n. 1906.

Prin urmare sunt provocați:

1. Toți interesații, să participe la pertractarea de autenticare, în persoană sau prin plenipotențiați, și a-și face eventualele observări contra proiectului cărții funduare, cu atât mai vădit, cu cât după transformarea definitivă a cărții funduare vechi nu-și mai pot valida obiecțiunile posibile la treceri greșite contra persoanei a treia, care se află în bună credință. (67) 1-3

2. Să se înfățișeze înaintea comisiei de autenticare a autorit. de carte funduară, care începe pertractările la termenul prescrip. toți aceia, cari doresc a face reprezentațiune motivată privitor la inducerile din protocoalele cărții funduare, având a prezenta totodată și documentele justificatoare.

3. Toți aceia, cari ridică drept de proprietate asupra vre unei realități, cari însă nu posed nici un document pentruca pe baza lui să se poată face inducerea în cartea funduară, să lucreze într-acolo, ca să și câștige datele de lipsă în sensul §. 15 al art. de lege XXIX din 1886 și §§. 5, 6, 7 și 9 al art. de lege XXXVIII din 1889, și cu ele să-și justifice pretenziunile înaintea comisiei emise, ori să se îngrijască, ca proprietarul din cartea funduară să recunoască verbal înaintea comisiei emise, că s'a ajuns la înțelegere cu privire la transcriere, și să-și dea învoire la incorporarea dreptului de proprietate, pentru că altcum nu-și mai pot valida dreptul pe această cale și perd și favorul de a fi scutiți de timbru.

4. Toți aceia, în favorul cărora se află indus în cartea funduară un drept la o pretenziune de fapt achitată cu privire la dreptul de zălogire, ori un alt drept încetat, asemenea proprietarii realităților însărcinate cu astfel de induceri, pentru a cere ștergerea dreptului indus, respective a declara înaintea comisiei emise, că se învoește la ștergere, altcum perd favorul de a fi scutiți de timbru în cauză.

Nagyszeben, 16 Martie n. 1906.

Tribunalul reg. din Nagyszeben ca autoritate de carte funduară.

Czipott György m. p.
jude regesc.

Loc mare de zidit

(clădit) în imediată apropiere de stațiunea liniei ferate, foarte potrivit pentru zidirea unei fabrici sau pentru orice altă întreprindere, precum și o casă cu o grădiniță pentru o familie sunt de vânzare din mână liberă. Adresa în administrația foaiei acesteia. (68) 1-3

Dr. Petru Span:

Idei pregătitoare în pedagogie Cor. 3—
Treptele formale ale învățământului (Ediția a doua) „ 1-60
Povești pentru anul prim școlar (lecțiuni după treptele formale) ediția II. „ 2—
Carte de cetire a II-a „ —50
Noul Abecdar „ —40
Căluza noului Abecdar „ —20
Dr. Daniil P. Barcianu. Viața și activitatea lui „ —50
Se pot procura de la

Librăria arhidieceșană.

Pentru domnii preoți!

Dela Librăria arhidieceșană se poate procura

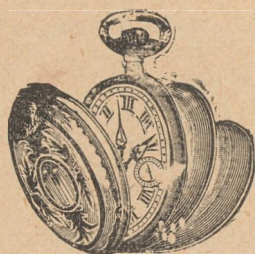
CONDICĂ

bine compactată în piele și cu părăși tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 fol.

Prețul 6-60 cor., + porto postal 80 fil.

Cea mai mare invențiune

a noului secol

costă numai

fl. 2-55.

E vorba de orologiul de buzunar remontoar de nichel marca „System Roskopf Patent”, cu arătător de secunde, a se trage la 36 ore, lucitor, cu mers regulat și garanție pe 3 ani. (Un lanț de orologiu elegant și 5 juvaerice se adaugă gratis.) (275) 20-20

In cas de neconveniență banii se dau înapoi, deci ori-ce risic este eschis. Trimite cu ramburs sau după primirea sumei

M. J. HOLZER

Mare deposit de orolage și aurării, Krakau Oesterr. Dietelsg. 73 și St. Sebastiang. 26.

Liferantul funcționarilor de stat ces. reg.

Lista prețurilor dela orolage și aurării gratis și franco. Agenți se caută.

Asemenea inserate sunt imitațiuni.

Comandându-se 10 orolage de buzunar unul în cinst

O cerință principală a frumseții e teintul frumos.

Fiecare damă și-l poate câștiga folosind

CREMA MARGIT

a lui FÖLDES.

Crema Margit e un mijloc deosebit de fin, luciu plăcut, binemiositor, grabnic absorbit, care deja la prima încercare place. Face pielea imediat moale ca mătasa și o schimbă cu totul în 10-12 zile, curățând pe deplin pielea, petele de fect și orice fel de necurătenții de pe obraz.

O calitate avantajoasă a acestei creme este și aceea, că nu face pielea unsuroasă, nu o face sclipicioasă, ci din contră detrage pielei scilpeala ca și pudra, prin urmare poate fi întrebuințată și peste zi. Crema aceasta nutrește pielea, prin ce se înviează obrazul, se face moale ca mătasa și primește o grațiositate rară.

Cel mai important avantaj al ei este însă, că nu conține nici mercuriu, nici plumb, și astfel e cu totul nestricăcioasă.

Prețul unui borcan mare 2 coroane, al unui borcan mic 1 cor.

Săpunul Margit 70 fil., Pudra Margit 1-20 cor., Pasta de dinți Margit 1 cor., Apa de obraz 1 cor.

Producător:

Clemens v. FÖLDES

farmacist în ARAD.

Comande dela 6 cor. în sus se trimit franco.

In Sibiu se capătă în farmaciile: Fabritius Guidó, Meltzer Gusztáv, Molnár J. C., Müller Károly și Rummeler Ervin; în drogeria Morscher Károly, și parfumeria Meltzer. (62) 1-5

10.000
moșore liferate
spre mulțămire
generală.

74
distinctii
6
medalii de stat

Fabrica de motore din Dresda, soc. an.

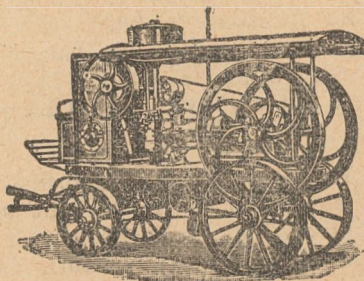
Filială:

Ignaz Gellert & Comp.

Budapesta, VI., Theresienring 41

Telefon 13-91.

MOTORE CU BENZIN, Motore cu gaz, Motore cu ulei brut, Motore cu spirit, Motore cu acetilen, Locomobile cu benzin pt. treerat

Noutate importantă! Motorele cu gaz sugativ sunt cele mai moderne și mai perfecte, și cer mai puțină putere de esplotare. Motorele cu gaz sugativ lucrează minunat și cu cărbuni de lemn!

Motorul de Dresda este recunoscut în lumea întreagă ca fabricat eminent! Construcție dovedit de perfectă. Construit din cel mai bun și mai solid material. E precis executat.

Trainic! Nu are lipsă de reparaturi nici după folosire de ani de zile. — Necondiționat sigur la mănare. — Manuare simplă. — Spese de transmișiune relativ mici.

Motorele de Dresda se pot vedea la diferite întreprinderi industriale și economice, ca: mori, țigări, fabrici de mașini, instalații pentru prelucrarea lemnului, stabilimente de scos apă, camere de nutreț, lăptării, la treerat etc. (285) 8-10

Se liferează aranjamente complete. Deslușiri și preliminar de spese se dau bucur.

Garanție mare. Condiții de plată favorabile.

Somatose (albumină de carne)

produce apetit și întărește

Este a se recomanda în mod deosebit tuturor persoanelor, cari sunt espuse la încordări corporale și spirituale. (63 c) 1-5

In préjma esamenelor!

In préjma esamenelor!

Scrisori de esamen (propise)

pentru scrierea română, germană și dictando tipărite în Tipografia arhidieceșană, în colóre vênătă, pe hârtie forte fină, mărime 24/31 cm.

Prețul: de bucată 2 fil.; 100 bucăți 1-30 cor. și porto postal. Comandele din afară se eșecută imediat.

Librăria tipografiei arhidieceșane

Devisa: Fie-care bucată de săpun Schicht e curată și liberă de ori-ce substanțe păgubitoare

Săpunul Schicht

(săpun cu cerb ori cu cheiă)

e cel mai bun și mai eftin, pentru ori-ce albituri și pentru ori-ce metodă de spălat.

Garanță: 25.000 cor. plătește firma Georg Schicht în Aussig fiecareia, care dovedește, că săpunul ei cu numele „Schicht” conține ôrecari adașuri stricăcioșe.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

Sibiu, str. cispădiei nr. 5, edificiile proprii. — Fondată la 1868.

Primește în condiții favorabile

- asigurări contra focului și esplosiunilor,
- asigurări de viață și de rente viagere,
- asigurări contra furtului prin spargere,
- asigurări de grindină,
- asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane corone.

Despăgubiri prestate 7 milioane corone.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni de la Direcțiune în Sibiu și prin agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov și Cluj, cum și prin subagenții din toate comunele mai mari. (271) 20-52

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum și la repararea clopotelor stricate mai departe spre facerea de clopote armonioșe, pe lângă garanță de mai mulți ani în fie-care mărime, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întorče clopoțele cu ușurință în ori-ce parte, îndată ce sunt bătute de o lature, prin ceea ce sunt mântuite de a se strica. Cu deosebire recomandă: (119) 28-52

Clopoțele găurite

o invențiune proprie și premiată. Aceste clopote au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopoțele turnate după sistemul vechiu, câte un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg. turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătute, de sine stătătoare, spre ajustarea clopotelor bătrâne cu corone de fier bătut, ca și spre turnarea de tóce din metal. Se află clopote în greutate de 300 kg. și mai jos.

Preț curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco. La esposiția milenară din Budapesta 1896 premiat cu medalia cea mare

